

Palatul Potala din Lhasa

Orasul Lhasa este resedinta celui mai inalt podis din lume, Tibetul, actualmente regiune autonoma situata in estul Chinei. Aflat la 3600 m altitudine, acest desert rece a devenit celebru, intrucat aici se afla sediul lui Dalai Lama, prelatul suprem al budismului mahayana.

Renuntat loc de cult de la poalele Muntilor Himalaya, situat la 450 km distanta de Everest, acesta a fost multa vreme necunoscut de europeni. Primele informatii despre acest loc ni le-a oferit calugarul pelegin Odorio de Pordenone, in secolul al XIII-lea, dar abia peste 330 de ani, pe la 1660-1661, pastorul Grueber de Orville a vizitat orasul situat la o asemenea altitudine. El il pomeneste sub numele de Barantola. Pastorul nu a vazut insa decat exteriorul, interdictia de a intra in locasurile tibetane fiind ridicata abia in secolul al XVIII-lea. In 1712, italianul Ippolito Desideri a fost primul european admis in palatul Potala.

Sediul religios este situat pe monticulul Potala inalt de 100 m, aflat la un kilometru de estul orasului. Considerat sacru, deoarece aici se pare ca s-ar fi oprit zeul protector al Tibetului, Avalokita (Avalokitesvara), muntele Potala a devenit centrul religios al Asiei Inferioare, incepand cu secolul al VII-lea d.Hr.

Personalitatea care detinea autoritatea suprema a acestui cult se numea Lama; ulterior, dupa 1557, el s-a numit Dalai-Lama, dupa titulatura onorifica acordata de Altan Khan, principele mongol convertit la cultul lamaist.

In secolul al VII-lea d.Hr. s-a construit pe muntele Potala un templu lamaist frecventat de pelerini din China si Mongolia, templu amplificat si refacut ulterior. Toate aceste cladiri insa au fost distruse de principele tibetan Sanghie Ghiazo (1705).

Marele palat Potala a fost construit in intervalul secolelor al XVII-lea si al XVIII-lea, fiind inceput, probabil, in 1645. Acest imens palat acopera in intregime dealul. Inaltimea acoperisurilor este de 178 m de la vatra orasului si cuprinde 13 etaje, adevarat record pentru acea vreme.

Compus din alaturarea a opt constructii dispuse etajat, manastirea tibetana este ca o cetate care are un nucleu format din palatul rosu, cea mai inalta constructie, si un templu in care oficiaza Dalai-Lama. Prevazut cu patru etaje si cinci cupole acoperite cu foite de aur, templul are in incaperia principala statuia aurita a zeului Djamdaga, inalta de 22 m. Trei sute de camere, in diverse colturi ale manastirii, sunt rezervate calugaritelor. Trei sali de ceremonii religioase - salonul argint, salonul de aur si cel de purpura - sunt cele mai insemnate incaperi ale palatului.

Dupa anul 1950, cand Tibetul a fost inclus in hotarele Chinei ca provincie autonoma, o mare parte a acestei constructii religioase a devenit muzeu accesibil marelui public.